

ספר יוחסין מגילת אחימעץ

היא מגילת יוחסין לרבי אחימעץ בירבי פלטיאל משנת ד' תתי"ד
[1054], וספר בה ייחוס אבותיו, ונלווה אליהם לקט רשימות וסיפורי
המקבלים לסיפורי המגילה, וגם ילקוט פיוטים אשר לפייני שאיטליה
הקדמונים הנזכרים במגילה.

תדפיס מתוך
ספר החכמים וקורות העתים
אוקספורד 1888

דעת
אתר לימודי יהדות ורוח
www.daat.ac.il

תדפיס מתוך
סדר החכמים וקורות העתים
אוקספורד תר"ח"מ – 1888

❖ ספר יוחסין ❖

בִּינוּ עֲמִי¹

בשם אדוני הארונ'ים [עושה נסים לכתוב ספר יוחסין:

בשם שוכן שמי שפר. אתחיל להליץ ולספר. לחקור ולדרוש ולחפר. תקן מדרש ספר. ספר האינרונים. מאבות הראשונים. להביע בענינים. לפרש בהניונים. אגור בקש. היחס לבקש. בלי להנקש. מבקש. ומראש ומתחילה. אתן תהילה. ושבח וגדולה. לרב העלילה. שם קדשו אהללה. נצח זכרו אנדלה. שבחו אסלסלה. במורא ובחילה. כמאז² ומקדם. תפארתו אקצה ולא אהיה רודם. בדברי פי לקיים. מעונה אלהי קדם. אחל בשיח ומענים. להפניע תחנונים. באמת ובאמונים. פני שוכן מעונים. לשגן בשינונים. לנגן בניעונים. לעלם ברננים. לאדוני האדונים. במושב זקנים. בחבורת נבונים. לשבח בעיצומים. לחי העולמים. לפאר באיומים. לרם על כל רמים. להכתיר בהילומים³. ליושב סרוסים. בקיבוץ תמימים. בועד חכמים. וימים ולילות. אנעים תהלות. לעושה גדולות. למרעים בקולות. לאלהים צבאות. המפליא פלאות ועושה⁴ לראות קדומי להראות. נסים ונפלאות לטובה אות. אהלל ברננה. לדר מעונה. לנגן בננינה. בשפך תחינה. ביראה ובבינה. באימה וב[לה⁵ נכונה. בעמק שושנה. להניד גבורותיו. ל[⁶ נפלאותיו. ותוקף גדולותיו. ויקר תושבתותיו. ואומץ גבורותיו. ונועם תהילותיו. ועוצם נוראותיו. וחזק ממשלותיו. שהפליא בניצוחו. לגדל שבחו. המכין הרים בכוחו. ומגיד לאדם מה שיחו. עושה ארץ בחכמתו. מכין תבל בתכונתו. ומי יערוך לו בשחקים. וממשלתו בכל קצוי ארקים. והים מניס בנערותו. ודרי חלד יתבהלן מאימתו. ההרים ירקדון משאיתו. והגבעות תמוטנה בהבטתו. ויגדל כחו וגבורתו. בכל מקומות ממשלתו. ויתעלה ויתנשא ויז הדרתו. ויתברך שמו ושם כבוד מלכותו:

אפאר בהילולים. לדר בזבולים. אשר בטוב מפעלים. ובכושר מעללים. נזהג ביושר שבילים. אבותי המוגלים. הבאים עם הגולים. אשר בירושלים נצלים. והציל מביהולים. צעירים וגדולים. שבים ועוללים. למען רחמי העצומים. חכות אבות הקדומים. ומאת שוכן מעונים.

¹ Injured.

² So MS.

³ MS. במאז.

⁴ MS. בהילומים.

⁵ So MS.

⁶ Injured.

בכל עת ממוננים. וצינה ומנינים. מאז ומלפנים. היה בכל זמנים. לאבותיי הקדמונים. ויהיה בכל עדנים. לבנים ולבני בנים. ולבני בניהם האח[רונים]¹. ובכן אערוכה. לסדר כהלכה. בשקט ושכבה []¹ לערכה. מאבותיי כהובאו. באנייה בנהר פ[שו].¹ נהר עדן ראשון. עם הגולה אשר טיטוס הנ[ל].¹ העיר ביופי כלולה. ובאורן עלו. ושם נקהלו []¹ נרלו. ובמעשים נתעלו. ורבו ופרו ועצמו ונב[]¹ עמד מהם. מניניהם. מבני בניהם. איש חכם. בתור[ה]¹ פייט וסבר. בדת אל נבר. נבון בעמו. וז' אמתיי שמו. ולו היה² בנים. נאים והגונים. חכמים ונבונים. דעתנים ופייטנים. מלמדים ומשננים. לתלמידים המהוננים. נסיכים נגידים. מביני סודים. חרוזי חרוזים. יודעי רזים. בחכמה צופים. בבניה מצפים. ובערמה מצפצפים. בספר הישר משכילים. ובסוד המרכבה מסתכלים. הראשון ז' שפמיה. העוסק בתושיה. והשני ז' חננאל. ההונה ברת אל. שהוריד יקותיאל. ואלעזר השלישי. הצופה בניתנה בשלישי. ובימי אלה החסידים. ירד מן הידירים. איש חמודים. מארץ בנדידים³. ראש ואב. מבית יואב. ושמו אהרן. סבר בסברון. עוצר חרון. מניני ישיני חברון. והוא כבני מרון. למלך אדירירון:

טרם צאתו מארץ מולדתו. לאביו היה ריחים למחיה. והפרד שהיה נוללו. בא הארי ואכלו. ואהרן היה חוצה. כשחזר למחיצה. הפרד לא מצא. ותחת פדרו. הביא הארי וניגדו. וכפתו בריחים לטעון בעדו. ואביו כשהרגיש. אליו הגיש. וזעק לו. וצעק בקולו. ודיבר למולו. מה עשית. הארי הבאת. ולהכניעו כוחו שיברת. והקבה עשאו מלך. [בקו]מה⁴ זקופה לילך. ואתה שמתו בעבודתך. לעשות שיר[ותך]⁵. ועתה חי אדני. אם תעמד לפניי. ותצא בגלות. [יומם]⁶ ולילות. ועד שלש שנים. תתנחם על שניינונים. []⁶ שוב לארצך. וז' אלהיך ירצך: בא עד יפו []⁶ מצא מפה ומפה⁷. אמר למלחים רעים ואהובים. []⁶ ביניכם. ואבוא עמכם. וארשה בגוירה. ברשות דר נהורה. שהספינה שאנו בה יושבים. אינה חוששת מאויבים. ולא מרוח סערה. בעזרת אל נורא. נכנס ביניהם. וישב עמהם. ובשעת הלילה. והם בנאיטה המדינה. מצא שם ביחידי. איש אחד יהודי. והוא היה ספרדי. הוליכו עמו. וכיכרו בעצמו. בא עת האוכל. והספרדי לא היה אוכל. ואותו היום היה שבת הקודש ליה. הרב שאלו. להבין מילולו. שבת היום. לנורא ואיום. ולמה לא תתענג בקראוי עונג. ענה העני. ואמר אי אדוני. אל תענישיני. כי מר נפשי אני. ומחאבל על בני. שנכסה ממני. מרוב עוני. ואיני יודע באמת. אם חי הוא אם מת. השיב לו בחיבת. תן כבוד לשבת. והראיני ארחות ומענלות. שהיה רגיל לירד ולעלות. אם בחיים עורדו. אצלך אביאיהו. ואם נזור הוא מארץ. אניד לך בחרץ. ליום מחר. לא איתר. והלכו ביחד⁹. בדרך אחד.

¹ Injured. ² So MS. ³ MS. בנרירים. ⁴ Injured. ⁵ MS. end of the line ⁶ Injured. ⁷ פ indistinct. ⁸ Injured. ⁹ MS. ביחד.

אל בית ריעיהם. שבנו נהוג ללכת אליהם. ושם אשה דרה. כשפנית היתה האחרה. וכשפניה כשפה. והנער לחמור חולפה. וברחים העמידו. לטחון כל ימי עורו. החכם כראהו. בן והכיר מראהו. ולאביו הקשב. הנה בנך מיושב. אשר כמת נחשב. אליך¹ קרא לאשת. ואמר לה בארשת. למה לא תכלמי בבושת. מאשר לכדת ברשת. והשיבי להורו. בנו ובשרו. והוונה נשכחה. לדבר[ים לא]² השניחה. ודבר לא השיבה. לא באהבה ולא באיבה. הצדיק מוח עשה. החמור תפוש בתפישו. וחוצה הוציא אותו. וחילף דמותו ומראיתו. והשיבו לצורתו. כשהיה בק[דמותו]³ ולאביו החזירו. ונתן שבה ליצורו. ושיבחו ליצורם. אשר בראם:

ואחרי זאת. הבין לחזות. לעשות עזיזות קשות ועזות. בביניבנימו בלכתו. יצאון[לק]ראתו⁴. כל הקהל ביחד. כולם כאיש אחד. וכיום השבת עמד. בחור אחד נחמד. לעשות תפילה. לפני שוכן מעלה. והתפילה הנעים. בקול נעים. ובהניע בברכו את יי המבורך. קולו בנעם ארך. והשם לא הזכיר. והרב הבין והכיר. שהמתפלל מת היה. ולא הסתים יהללוהו. מיד זעק. ובקול גדול צעק. שב אל תתהלל. שאינך ראוי להלל. ולפני אל להתפלל. התחיל לפייסו. ולהשביעו בעושו. הנר לי ואל תפחד. ומעשיך מני אל תכחד. והודה האמת ליצור⁵. הרוח נתר. ושם נא כבוד. לאל הכבוד. ותן לו תודה. בתוך קהל ועדה. וקנה העולם הבא. ובזה אל יהי לך חובה. ותניצל מחובה. ותקנה לעצמך טובה. והעולם הארוך. והטוב הערוך. לצדיקי עמו. ליראי יי ולחשבי שמו. מיד ענה. ואמר אמנה. אנכי חמאתי. ולי עויתי. ומרדתי ופשעתי. והרע עשיחי. ואם תקבלו המשע. שעבדכם פשע. והם קיבלו כולם. כל אשר שם עליהם. ואז הודה. ולאליהם נתן תודה. והניד שעשה. וכל אשר בו נעשה. שמעני עם יי אלופי רבניי. ישישי וקייני. חכמי נבוניי. קציני ורחניי. גדלי וקטניי. אנד לכם בפירוש. כל המעשה לפרוש:

איש יהודי היה ביומו. ור אחימעץ שמו. בירושלם עיר ההוללה⁶. פעמים שלש בנדרים עלה. ובכל פעם עלייתו. מאה זהובים הוליך אתו. שכן היתה נדבתו. פני צור ישתעו. להטיב לעוסקי בחזרתו. ולאבילי זבל תפארתו. ובפעם השלישי שעלה. לאמי שאלני בשאלה. תניהו לי להיות אצלי. לעלות עמי. להנאת עצמי. ולעשות שירותי. ואני אליכנו. מידי תבקשנו. ואם לא אביאנו. וחמאתי ליי. אני ובניי. אז הלב[נ]י בשמחה. בלי יגון ואנחה. כשהיינו יושבים בסעודה. מסובים עם ראש הישיבה. ותלמידי הרחבה. פצחו בפצחיה. ניתן שבתה. חמרה חביבה. ושירה עריבה. כאהב ובחיבה. לדגול מרבבה. נתנו עיניהם בתלמידיהם. היושבים לפנייהם. וראש הישיבה שלהם. הביט אליהם. ואמר להם. הבחור היושב בינינו.

¹ So MS.; הלך? ² Injured. ³ Obliterated, מ visible. ⁴ obliterated. לק

⁵ So marg.; text לא=לא. ⁶ So MS.

שבא עם ר' אחימעץ חבירינו. הוא ישמחינו. וימיב ליבינו¹. בפון מעייניו. בשיח הגיוניו. התחלתי² בשירה. בנינן חמרה. להלל במורא. לעומה אורה:

שם ישב. זקן ושב. ושריי קשב. ובליבו חשב. התחיל לככות. ועיניו שופכות. במר ככות. ור' אחימעץ בט אליו. והבין מעלליו. וקם מן המסיבה. ולפני רגליו בא. ובאלהים השביעו. בכייתו להודיעו. וענה באמירה. וידעו בברירה. שיצאה נזירה. מלפני הנבורה. בודאי ובאמת. שהנער הזה מהרה הוא מת. הוא החסיד כשמע. ועיניו דמעו דמע. בגדיו קרע. וראשו פרע. והשיב לכולם. אין לי חיים בעולם. שעשיתי לאמו שבועה. להשיבו אליה בלי אסון ורעה. ואיך אשוב לביתי. והנער אינינו אתי. והשבועה שנשבעתי. יאבד תקוותי. וסבר תוחלתי. כשראו בצרתו. ואבל בכייתו. כתבו שם הנקדש. שהיה כתוב במקדש. ובבשר חתכוני. בורע ימיני. ובמקום שהבשר חתכו. שמה השם ערכו. ומשם בשלום באתי. ולביתי ולאמי שבתי. ועד שהיה ר' אחימעץ בחיים. ברחתי מאיים לאיים. ועתה אני חי מאותם הימים. אם אני רוצה לעולמים. כי מקום השם אין אדם יודע. רק אם אני אודיע. אבל אני מראה לכם. והנני בידכם. עשו לי כטוב בעיניכם. והביאו השמלה. ועליה עלה. והראה מקום הקרע. והרב שם קרע. ומתוכו הוציא השם. והנוף נשאר בלא נשם. ונפל הגולם רקב. כמשנים רבות נרקב. והבשר שבה לעפרה:

ומשם נסע. ואל אורן פסע. ומצא שם אהלים. נטועים כנחלים. וכעצים שתולים. עלי מים נדילים. ומדרשות קבועים. כארזים נטועים. כעל מים שוכנים. ביבלי מעינים. ולוחמים ומתנברים. במלחמת שערים. ודורשים ברבים. באילת אהבים. וביעלת חינים. הם נושאים ונותנים. הם הם הרשומים. אחים הנעימים. בני ר' אמיתי. הם אבות אבותיי. ר' שפטיה זר' חננאל. שניהם עבדי אל. מעצימים הלל. לאלהי ישראל. ותחן שופכים. ושבח עורכים. וקדושה מסניכים. ומעריצים וממליכים. כערך המלאכים. למלך מלכי המלכים. וביניהם נקבע. וישבתו שם קבע. וחכמתו נבעה. ותורתו שם נטעה. ושם הראה אונים. והפסקת דיינים³. כבהיות האורים. וישיבת סנהדרין. ותורת הסוטה. ושם איהל והיטה. ותחת עפר קרקע המשכן. עפר יסוד הארץ היכן⁴. ואחת תופילו מעל מעילה. ובא על אשה בעולה. ודנו בוועד בין קהילה. בחנק היות לכלה. ואיש אחד⁵ קפץ לרגלה. על אשה אחת והרגה. ופסק דינו לתונה. וצוה עליו⁶ הרינה. ואחר בא אל הזכר. עשה כעובדי אל נכר. ודינו נודע והוכר. ולסקילה נכאב ובנכר. אחד בא אל חמותו. עבר על דת אל ותורתו. וצוה הרב בצאותו. נעדרו אליו ושרפו אותו:

וברחמי בכחו ארץ עושה. עובר על פשע עון ונושא. אמליץ ואוכיר המעשה. אשר אירע בבינוסי. איש בא מארץ ישראל. מבין ויורע בתורת אל. ומשכיל באמון שעשעשים. ושהה

¹ So MS. ² MS. ה' התחלתי. ³ So MS. ⁴ MS. אחת. ⁵ MS. עליה.

שם ימים ושבועים. והיה עשה בכל שבת דרשה. בחוך הכנסת בעם יי לדרשה. והחכם היה דורש. וז' סילנו היה מפרש. ויום אחד באו האנשים בעגלות. מן הכפרים אל המדינה לעלות. ועשו מריבה האנשים ביניהם. ותצאנה האנשים מבתיהם. ובעצים הארוכים. אשר התנור מחכים. ומן האש מחורכים. בהם היו האנשים חגשים מכים. וז' סילנו שגג ומעה. בליבו חשב ועשה רעה. הביא המדרש מן הפרשה. שכאותה שבת החכם עתיד לפרשה. ומחק שתי שורות מן האותיות. אשר שם היו חרות. ובאותו המקום כתב. המעשה אשר למעלה נכתב. וזה כתב הנחרת. שז' סילנו חרת. באו האנשים בקרן. ויצאו האנשים מפורנון. והכו האנשים בפורקן. וביום השבת בהגיע החכם באותם המילים. החסים לשונו ומילתו האלים. והבים האותיות והבין וסבר. ועליהם פעם ופעמיים עבר. ולפי תומו קרא. והדברים שמצא כתובים הורה. וז' סילנו בלצון תחק. לכל היושבים השיב בשחק. שמעו שהרב דורש לכם. המריבה שאתמול נעשתה ביניכם. כשהכו הנשים את האנשים. והכום בעצי התנורים. והבריחום מכל עברים. החכם כראה והבין. נתכרמזו פניו והלבין. ועלה אל החבירים. אשר בישיבה סבורים. וסיפר להם הפנע רע. אשר אליו הונע ואירע. ונתעצבו כולם בעצבן. וראנו בינון ובדאבון. ובירכו ז' סילנו הנבן:

ועמד בנידויו ימים ושנים מאחרים. עד¹ עלות שם ז' אחיסעץ עם הגדרים. והתיר להם הנדוי בחכמתו. שמעו מה שעשה בחבתו. כשעלה היו עשרת ימי תשובה. ופייסוהו החבירים וראש הישיבה. לעמוד לפני התיבה. ולעשות התפילה בחיבה. לפני אל נערץ בסוד קדושים רבה. וכן עשה בעינוותו. ושהיה בליבו יראת שמים ואימתו. התחיל בסליחות ותחנונים. עד² ברינונים. באחד שהיה ז' סילנו איש אמונים. שהתחלתו אלה תחש. ורצה ונחש. וכנע בזכר קדמונים. החליף רבנים. וגרמו המנים. חילף המינים. כשהשלים התפילה. שאלוהו בשאילה. מי היה פה המחבב. שהחכמים כל כך חיבב. ומי היה פה הקדושה. שכך עשה תפילה בקדושה. שאהב ועילה הרבנים. ורחק ותיעב המינים. השיג להם בתשובה הוא ז' סילנו הפה החביבה. אשר ביניכם הוא לתועבה. מיד עמדו כולם על רגליהם. והתירו החרם והנידוי אשר שמו לו בפייהם. ושמו לו ברכה גדולה וארוכה. סדורה וערוכה. וענו ביחד כולם. מבורך יהיה ז' סילנו לעולם:

ובאותו הזמן ובאותם הימים. מלך מלך על אדומים. איש עוולה וטרמה בדמים. חשב בלבו חמם להדמים. ייחוד הצור פעולו חמים. מפי זרע קדושים וחמימים. בשנת שמנה מאות שנים. לעיר הקודש למלאות הרבנים.³ לגלות יהודים וישראלים. לחורבן המקדש בית זבולם. קם עובד המן. להשחית עם לא אלמן. מלך ושמו בסילי. עמד לעקם שבילי. למחות שם ושארית. פליטת ישראל להכרית. להטות[ם] מתורה. ולהמעותם בדת יאוש⁴. תוצה

¹ MS. ער² פורבנים Pointed.³ So MS.

במרצות. בכל ארצות. ורובי מוסים. שלח בכל אפסים. בממשלת ידו. היושבים נגדו. להשיב יהודים מאמונתם * ואחר ההבל להטעותם¹. והשלוחים שטטו. עד המעבר באודרנטו ושם נכנס באניה. ועברו בארץ פוליה. ובהגיע השמועה. והארץ התרועעה. וסבבו הארץ מפניה לפניה. ובאו עד איירי המדינה. והביאו כתב עם חותם. בחותמת המלך מחותם. והחותם כרוסכולו מזהב היה ששלח המלך לר' שפטיה:

ואלה דברי האגרת. אשר שם היו חרותים בחרת. אני בסילי המלך. שלחתי אליך ר' שפטיה להביאך בחלך. ואתה אלי תבוא. ולא תמנע מבוא. כי שמעתי חכמתך. ורוב בינתך. והרב תורתך. ותאוותי לראותך. ונשבתי בנפשי. ובכתר ראשי. כי שלום יהיה ביאתך. וכמובן אחיריך לביתך. וכבוד לך אעשה. כמו לקרובי הייתי עושה. ובקשה אחת שתשאל ממני בשאילה. אמלא חפצך באהבה גדולה:

אז נכנס אל הספינה. ועלה לקוסטנטינא. אשר קוסטנטינו המלך בנה. האלהים ישבר נאונה. ועמה וכל המונה. וי' אלהים נתנו לפני המלך ובחינו. ומצא חן בעינו ובעין כל המונו: אז נכנס עמו בדברי תורה. ושאלו מבניין בית הבחירה. ומבניין הטומאה. אשר סופיאה קרואה. באי זה ארמון. נכנס יותר ממון. המלך היה מקשה. ובבנין סופיאה היה מתקשה. כי זה הבניין. נכנס שם בלא קניין. והוא השיבו בדיברה. מילה נכונה וסדורה. אם מלפני אדוני נזירה. יביאו לפניו המקרא. ושם תמצא העיקר. אי זה בניין היה יקר. מיד עשה כן. ומצא כל התוכן. אשר דור ושלמה תיכן. יותר על המדה. אשר בסופיאה נמדדה. מזהב ככרים. מאה ועשרים. ומן הכסף. ככרים חמש מאות בתוסף. אז אמר המלך באמרתו. נצחני ר' שפטיה בחכמתו. והוא ענה ואמר אדוני. נצחך המקרא ולא אני:

ואחרי כן זמנו. לאכל על שלחנו לפניו להברות. מגדים ופירות. ומזהב קערות. לפניו היו סדורות. לאכול בטהרה. כציווי התורה. ובשלשלאות שלכסף חמודות. היו הקערות יורדות. וממקום שהקערות יורדות לפניו. לא היה איש רואה בעיניו:

ולבסילי הי[ת]ה בת. שהיה מחבבה כבבת. והשד היה מצער אותה. ולא היה יכול לרפאותה. וקראו בסתר. וחיון לו בעתר. עזרני שפטיה. ורפא בתי מחולייה. והשיב לו כן אעשה בודאי. בעזרת אל שדי. שאלו יש לך מקום סגול. שלא יהיה שם מקום פגול. ענה המלך בקליאן² מהוגן. ויש לי הגן. ראה הוא והוא. וישר בקליאן² בעיניהו. שפתרונו פי ארי בעינייהו. והביא שם העלמה. והשביע השד בשם שוכן רומה. ובשם פועל רום והדומה. ובשם יסד ארץ בחכמה. ובשם יוצר הרים וימה. ובשם תולה ארץ על בלימה. והשד היה צוח. על מה אתה מרוח. לבת הרשע. שנבר ברשע. והרבה להרשע. על עם נושע. ומי

¹ On the margin by a later hand; erased in the original. See p. 117, l. 7.

² Pointed in the MS. בקליאן, Boccaleone.

לִי הִיא מִסּוּרָה¹, לְהַכְנִיעָה וּלְשַׁבְּרָה, וְעַתָּה לֶךְ מַעֲמִי, כִּי לֹא אֵצֵא מִמְּקוֹמִי, וְהוּא אֵל הַשָּׁד הַשֵּׁיב, לְדַרְבִּיר אֵינִי מְקַשֵּׁיב, צֵא בִשֵּׁם אֵל, וִידַע כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יֵצֵא, וּבִרְחַ בְּמִרְצָה, וְהוּא תַפְשׁוּ, וּבְכָלִי שְׁלֹאֲבֵר הַכְּנִיסוּ, וְהַכְּלִי מִפּוֹ, וּמִפּוֹ כִּיסוּ, וְחַתְמוּ בִשֵּׁם עֲשׂוּ, וְאֵל הַיָּם מִיָּבֵעוּ, וּבַתּוֹךְ מַיִם אֲדִירִים שִׁקְעוּ, וְהִנֵּעְרָה הַלֶּכֶה בְּשִׁקְטָא וּשְׂכַכָּה, בְּשָׁלוֹם אֵל הַמֶּלֶךְ וְאֵל הַמַּלְכָּה:

וְאִזּוּ בָא אֵל הַמֶּלֶךְ לִקְבֹּל רְשׁוּתוֹ, וְהַמֶּלֶךְ יֵצֵא לִקְרָאתוֹ, וְנָתַן זִרְעוֹ בְּצוּאָרָיו, וְהוֹלִיכֵהוּ אֶל חֲדָרָיו, וְהִתְחִיל לִפְתּוֹתוֹ מִן הָאֲמוֹנָה לְנִסּוֹתוֹ, בְּרֹב מַתְנָתוֹ, * אַחֲרֵי הַהֶבֶל לְהַטְעוֹתוֹ², וְחִצָּה יֵצֵא עִמּוֹ, וּפָיו קָרָא לְהוֹלְמוֹ, וּבָא עָלָיו בְּמַכְמֵן, וְרַעִים עָלָיו יִימָן³, כִּרְאָה שֶׁהַכַּעַס⁴ וְהַזֶּדֶן, צוּחַ בְּקוֹל גְּרוֹל לְהַכְבִּיר, אֲדוֹנִי אֲבִיר, בִּיה אֶת עָלִי מַעֲבִיר, בֶּן עַמֵּד הַמֶּלֶךְ מִכַּסָּאוֹ, וּמִתּוֹךְ הָעַם נִשְׁאוֹ, וְנָתַן לוֹ רְשׁוּת לִילְכָה, וְשִׁלְחוֹ אֶל הַמַּלְכָּה, לִיתֵן לוֹ מַתָּנָה וּבִרְכָּה, וְהַמַּלְכָּה שְׁאֵלָה בְּעִינֵינִים, יֵשׁ לָךְ בְּנוֹת וּבָנִים, וְהוּא הַשִּׁיב⁵ תְּשׁוּבוֹת מוֹכְנוֹת, יֵשׁ לְעַבְדְּךָ בֶּן אֶחָד וְשְׁתֵּי בָנוֹת, וְנִתְּנָה לוֹ הַנּוֹמִים שְׂבָאוֹנִיה, וְהָאוֹזֹר אֲשֶׁר בְּמַתְנִיה, וְהַשְּׁבִיעוּ לְמַעַן תּוֹרֶתְךָ⁶, תֵּן אוֹתָם לְשְׁתֵּי בְנוֹתֶיךָ, כִּי בְשׁוּוֹה דְמִיהֶם, וְעֶרֶךְ אֵין לָהֶם, וְלִימְרָא זֶהֱבָ הִיָּה מִשְׁקַל הַנּוֹמִים, וְהָאוֹזֹר כֵּן הִיָּה שׁוּוֹה בְּדָמִים:

וּמֵאַחֲרֵי שֶׁנִּמְלַךְ לִילֶךְ, בְּפִיו קָרָא הַמֶּלֶךְ, וְאָמַר לוֹ שְׁפַטִּיָּה שְׂאֵל מַסְנִי, וְאִתָּן לָךְ מַהוֹנִי, וְאִם אֵינְךָ חָפֵץ בְּמִמוֹנוֹת, אֲנִיחִילֶךָ קְרִיּוֹת וּמִדִּינוֹת, שֶׁכֵּן כְּתַבְתִּי לְעוֹמֶתְךָ, לְמַלְאוֹת חֲפֶצֶךָ וְשְׂאִילֶתְךָ, וְהוּא הַשִּׁיב לוֹ בְּעִינֵיה, וּבְמִרְיָה, אִם חָפֵץ אֲדִנִּי בְּשַׁפְטִיָּה, הִנֵּה לְעוֹסְקֵי תוֹשִׁיָּה, וְאֵל תּוֹצִיאֵם מִתּוֹרַת יְהוָה, לְהַדִּיחֵם בְּצִיָּה, בְּתַאנִּיָּה וְאִנִּיָּה, וְאִם אֵינְךָ רֹצֵה בְּאֵלָה, כָּל כֵּךְ רְצוֹנִי לְמַלֵּא, עֲשֵׂה בַעֲבוּרִי, וְלֹא יִהְיֶה שְׂמֵד בְּעִירִי, וְהַמֶּלֶךְ בְּנֶרֶךְ, קָרָא בַּחֲרוֹן, לֹלִי שְׁלַחְתִּי חוֹתְמִי, וְנִשְׁבַּעְתִּי בְּעַצְמִי, הִיִּיתִי עוֹשֶׂה עִמָּךְ רָעָה, בּוֹז הָעַת וּבּוֹז הַשְּׁעָה, אֲבָל מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ, שְׂאִנִּי כְּתַבְתִּי אֲצִלְךָ, וְאִינִי יוֹכֵל לְחַזּוֹר בִּי, מִמָּה שֶׁחֲרַטְתִּי בְּכַתְבִּי, וְעֲשֵׂה לוֹ חוֹתֶם זֶהֱבָ נִחְמַד, שֶׁלֹּא יִשְׁלוֹט בְּעִיר אוֹיְרֵי הַשְּׂמֵד, וְשִׁלְחוֹ בְּכַבּוֹד אֶל מְקוֹמוֹ, לְשָׁלוֹם לְבֵיתוֹ וּלְאוֹלָמוֹ:

אִזּוּ הִרְשַׁע נָתַן מִרְצוֹת, בְּכָל אֲרָצוֹת, וְשִׁלַּח מַעֲשִׂים, לַעֲשׂוֹת אֲנָסִים, בְּכָה לְעַסֵּם, מִן הָאֲמוֹנָה אֲנָסִם, לְהַשִּׁיבָם לְהַבְלֹתוֹ, וְאַחֲרֵי הַבְּלִי טַעוֹתוֹ, וְחִשְׁכָּה הִירַח וְהַשֶּׁמֶשׁ, שְׁנֵים עָשָׂרִים וְחֹמֶשׁ, עַד יוֹם מוֹתוֹ, לְקַלְלָהּ יְהוָה אַחֲרִיתוֹ, יוֹזֵר עוֹנוֹ וְרַשְׁעוֹתוֹ, וְאֵל תִּימַח חַטָּאתוֹ, לְמַלְכוֹת אֲדוֹם וְיִשְׁלֵם גְּמוּלוֹ, וְרַעְתּוֹ וְקִלְקוּלוֹ, לְהַפִּיל שָׂרָה מִמְּרוֹמִים, וּלְאַבֵּד מַלְכוּתוֹ מִהַרְדוּמִים, לְשַׁמֵּחַ עַנּוּמִים, לְשָׁלֵם לְאַבְיָלִים נִיחוּמִים, לְהַרְאוֹתֵנוּ בְּרַחֲמִים, מַהֲרָה קֵץ הַיָּמִים:

וְאַחֲרֵי קֵם אַחֲרֵי דוֹרוֹ, לְאוֹן הַמֶּלֶךְ בְּנוֹ וּבִשְׂרוֹ, יֵי אֱלֹהִים בַּחֲרוֹ, לְבִרְכָּה יְהוָה זָכְרוֹ, בִּיטֵל הַנִּיזִירָה, אֲשֶׁר בִּימֵי אֲבִיו הִיָּתָה גְּזוּרָה, וְהַשִּׁיב הַיְּהוּדִים לְאַמּוֹנָתָם, וּבְחֻקֵּיהֶם וּבְתוֹרָתָם, לְשִׁמּוֹר

¹ On the margin by a later hand.
erased in the original. See p. 116, l. 2.

² So on the margin by a later hand;

³ So MS.

שבתותם. וכל דיני מצוותם. ומשפטיהם ובריתם. כשהיו בקדמותם. יתברך שם משנביהם. שלא עזבם ביד אויביהם. והצילם משוסייהם. ומלטם ממעניהם. ברוך שם אל ממרומים. לעולם ולעולמי עולמים:

ואחריכן החלו הישמעאלים. לצאת בחיילים. לשוט בנבולים. במלכות ערילים. בארץ עובדי אלילים. העובדים לבעלים. המשתחווים לפסילים. וקלבריאה שיממו. מדינות הממו. וארצות השמו. טירותם החרימו. ובפולייא עברו. שמה נברו. ועליהם חברו. ונאונם שברו. ומדינות הרבה לכדו. ובזו ושדדו:

באותם הימים בבארי היה סודן. מלך ישמעאלים היה באותו עידן. וכל הארץ הוא דן. אז שלח מלאכים באיירי הרשומה. לעשות להם דבר קיומה. ועימהם שלום להשלימה. לבלתי תת ארצם לשמה. רק המס יתן להם. ולא יחריב נבוליהם. והוא עשה בערמה. לילך עליה פתאום להחרימה. וליתנה לשמה ומשמה:

ושלח שר אוירי¹ שפטייה אצלו. לשמוע דברו ושיח מילולו. לקבל קיומו. וכתב חותמו. להיות שלמים בכתב רישומו. והמלך סודן בכבוד קיבלו. ודברים טובים דיבר למולו. ונישאו ונידלו. בפני כל השרים היושבים לקבלו. ועד שבת איחרו. והוא עשה בעבורו. בלי היות בה יכולת לשוב לעירו. על כן לא רצה לשגרו. שלא ילך לארצו לבשרו. כשראה והבין ערמו². תן לי רשות ואלך ברשותך. כי רמייתי בערמתך. והוא השיבו אנה תלך בזו השעה. ויום השבת קרוב להגיעה. אמר לו תן לי רשות אדני. ואל יהי מחשבה ממני. ונתן לו רשות והלך. ובהרחיקו ממנו בעזרת שדי נמלך. ובטח בשם יצרו. ועשה כמו שהאלהים עזרו. וכתב בטליפ² הסוס אותיות. בעבור הליכתו בנחץ להיות. והוכיר השם בנחיצה. והארץ לפניו קפצה:

ובהגיעו בתחומי ארצו. צעק בכל שבילים. והכריז קולו במילולים. צאו בביהולים. ברחו מנבולים. כי הגה סודן מלך ישמעלים. עם כל החיילים. לקחת הרכוש ולהפיל חללים. ולכזו בו ולשלול שללים. ובקרבו שר העיר לקראתו יצא. וסיפר לו שאותו קרא ומצא. ונכנסו בעיצה על הדבר להתיעצה. ובא אל העיר טרם חשיכה. והלך להרחיץ ברחיצה וסיכה. וקיבל השבת כראוי וכהלכה. בעונג במאכל ובמשחה ובשינון הלכה. ובנדים נאים להתחופף ולהסתוככה. בכל עידונים להעדן להתרככה:

וסודן וכל חילו הינחין בזריות. ובא עמהם בנאוה ועזות. והארץ מצא מפנה. כל הארץ עד שערי המדינה. וביום השבת בהגיע עת המנחה. וכלא מצא כלום רווחה. נשאר בעצב ואנחה. ואז ניגש אל הקירייה. ושאל מ³ שפטיה. תנו לי אותו שכפר בתורתו. וחילל שבתו. ורתם נותנת להמיתו. וענה⁴ שפטיה בדברי נואמו. בנבורת אלהיו שהיתה עמו. למה

¹ Something missing, perhaps. אמר לו בחמתו.

² So MS.

חדבר עוד דברך. ואין תקומה למאמר[ך]. הנה בשמים עירי. וכל בני עירי מסהדי. כי מבעוד יום באתי. ובעוד השמש חזרתי. ולבי בני הלכתי. ורחצתי וסכתי. ולביתי שבתי. והשבת בקדושה קיבלתי כהונן וכראוי לי. כציווי מלכי ועאלי. קדוש ישראל אלי:

ואבו אהרן עודנו שם. הוא אהרן אשר למעלה נרשם. ואז הלך לבארי המדינה. אשר על שפת הים נתונה. היא הקירייה. אשר נבט הים בנוייה. וסודן המלך יצא לקבלו. וכבוד גדול עשה לו. ושהה עמו כששה חדשים. ונפלאה לו אהבתו מאהבת נשים. וכל ימי שם היותו. לא נטה מעצתו. וכל מה שביקש ממנו הודיעו בבירורים. כאילו היה שואל באורים. כן כל עצתו מקויימה. כל ימי היותו שמה:

והיה יום אחד בהקיץ מרדמו. ורוח אלהים החל לפעמו. להשיבו אל ארצו ואל מקומו. וירד הים ופנה בכל עברים. ומצא אניה¹ ערוכה. ללכת למצרימה. מיד עלה וישב בתוכה. והאניה בנחץ התחילה לליכה. וסודן ירד בביחולה. ושלח ספינות אל האניה לחבלה. והזכיר הרב השם בכח היר הגדולה. ולא יכלו הספינות להתקרב אצלה. ואבו המלחים לשוב לארץ כבתחילה. והאניה להתקרב בארץ לא היתה יכולה. כראות המלך ככה. חמתו כמעט שככה. כי הבין בניס². שהרב היה עושה. והכיר במסות. שעל ידי הרב נעשות:

אז צעק המלך רבי רבי. אבי אבי. פרשי ורכבי. למה עזבתני. ולמה זנחתי. קבל מעני. ושובה אדני. וקח ממוני. ואוצרותי והוני. ואל תזניחני. בדרך להניחני. והוא השיבו כשורה. דרכי לפני מיושרה. מאת אמיץ בגבורה. ואין בי יכולת להחזירה. שאל ממני שאילתך. ואניד לך בקשתך. טרם אלך מאתך. ושאל ממנו דברים כמה במינין. והוא הניד לו הכל לפי העניין. ואחר שאלו בביניבנימו אכנס. והוא השיבו תיכנס. לא ברצון כי אם באונס. וכמו שהשמיעו והודיעו. כן הניעו. והוא הלך בשמחה אל המנוחה ואל הנחלה. אשר בארצו הניחה. והגיע לביתו ונחה. בהשפע וברוחה. ברוח ובהצלה. ותן שבת ליתצרו. לעתו וגו' ויצרו. שהשיבו לשלום לדירו. ולביתו בששון החזירו:

אשא דעי לחוות פליאות. שעל ידי ה' חננאל היו עשויות. אח קמן היה לו. ופפליאן שמו. ובקוצר ימים נפרד מעמו. וזנע יומו ונאסף ונסתם. אחיו היו בביניבנימו לעשות מלאכתם. וה' חננאל איחרו. להוליכו בקבורת אבותיו לקברו. ויוחל לאחיו עד בואם לחענן ולהאנן³. על אחיהם שמת לבכות ולספור ולקונן. ובעבור לא יסריח ויבאש. ובשר נופו לא יבאש. כתב בקלף שם אלוה וקונו. ושם הקלף תחת לשונו. והשם החייה אותו. והעמידו וישב על מיטתו. וסיפר שם לפניו. והיה צופה בו ומביט בעיניו. ואותו הלילה שאחיו למחר באו. תמה גדול בחלום ראו. והנה מלאך יי במראה אליהם בחזון כנראה. והשמיעם דברים תמימים. למה טריתו את יי האלהים. ותעשו דברים שאינם ראויים. האל ממיט ואחם מחיים. ואחם לא

¹ MS. אליה.² So MS.³ Not quite distinct in the MS.

כן תעשו. את יי אלהיכם לא תנסו. והם לא ידעו את אשר נעשה. מן המעשה שר חננאל עשה. ובהניעם לביתם. יצא לקראתם. והלכו אל אחיהם לראותו. ומצאו אותו יושב על מטתו. ומן המעשה לא היו יודעים. ומהשם שתחת לשונו אינם יודעים. ושמעו כל המעשה בברר. ובכו בקול יללה ומרר. ועל אחיהם זעקו לעומתו. הנה נברת להחיותו. ואתה תוכל להמיתו. ואז הלך ר' חננאל בביכיה ובמרירות ובזעקה. ונאנק ואמר אל אחיו חן לי פיד ואנשקה. והמת פתח פיו ונשקהו בנשיקה. והוא ידו תחת לשונו שם. והשם הכתוב בקלף הוציא משם. מיד שהשם נלקח מעמו. אל המטה נפל גולמו. והגולם שב לעפרה ולרקבונה. והנפש הלכה אל האלהים אישר נתנה:

ואודה יי ואספר מעשה יה. מן המעשה אשר להגיד ראוייה. שאירעה באויירי הקירייה בבניין ה[]¹ הנקרא הנמונייא. לר' חננאל אחי שפטייה. שהגיע עצמו לכלייה. והוציאו לרווחה דר עלייה. ולאור הניהו מאפלייה. וחייבין בניו מצוקי נשייה. ליתן לשמו שבח והודייה. ולומר לפניו בכל עת הללויה:

יום אחד שאלו ההגמון בעסקי דברים. הכתובים באמון. ומשם באו אל החשבונות. אשר במולדות חכונות. ובאותו היום למחר היה חודש. שישראל ראויים לקדש. שאלו מן הלבנה. בכמה שעות היא ראשונה. והוא השיב לו לפי השעה. ושנן וטעה. וההגמון הקשה אליו בטענה. ואמר אם ככה אתה מונה הלבנה. אין אתה בקי בחשבונה. ור' חננאל לא חישוב המולד. בשעה אשר הוא נולד. וההגמון היה מבין. המולד כבר חישוב והבין. ופרש רשתו. ולכרו במצורתו. לולי היה בעזרתו. אלהי תשועתו. וענה לו האנמוני². חננאל חכמוני. אם המולד כחשבונני. תעשה רצוני. ושוב לדיני. בספר גליוני. וצא מאמונתך. ומחוקי תורתך. ושובה לדיני. והאמן באמונתי. ובהבלי טעותי. ואם הוא כחשבונך. אמלא רצונך. ואתן³ לך סוסי מתוקן. אשר ביום הכסא לי מתוקן. דמי שלש מאות זהובים⁴ עריכתו. ואם אינך חפץ בסוס תקח הדמים תמורתו. וקיבלו התנאים ביניהם. לקיים כל אשר יצא מפיהם. בפני השופטים ודייניהם. ולפני השר המושל עליהם. וצוה ההגמון באותו הלילה לעלות. אנשים על החומה ועל המגדלות. לבוין שעתה. רגע מולדתה. וחלק ראייתה חריחתה. ור' חננאל בשובו לביתו. שיער המולד בספירתו. ומצא טעותו. שסכם בקצבתו. ויפג לבו. וימס בקרבו. ונשמה לא נותרה בו. והכין לבבו. לדרוש אל יי ואל טובו. אל עזרה⁵ הישנה. שמתחילה ומראשונה. נפלאותיו להראותו. ומירכתו בור להעלותו. והלך לאחיו ולכל משפחתו. וסיפר להם צרתו. מן המעשה שאירע אותו. לפני יי לשפוך תחינתם. אולי ישמע בקול צעקתם. ויעשה ככל נפלאותיו. במסותיו ובאותותיו. כבמצרים הראה מופתיו. אשר הפליא תעשה לאבותיו. כשחשך ובא הלילה. והוא בראש גנו עלה. והיה צופה למעלה. למי לו

¹ Obliterated. ² So MS. ³ MS. ואמן. ⁴ On the margin. ⁵ Indistinct in MS.

השבח והגדולה. ובהגיע שעת הצמיחה. והלבנה באה והזריחה. והוא צעק בצעקה. פני שומע צעקה. במרר ובצווחה. בבייחה ואנחה. וחילה לדר כרובים. השומע צעקת חביבים. וכן אמר בתפלתו. פני אלהי תוחלתו:

אל אדון על כל העולם. כל דבר ממך לא נעלם. לפניך גלויה מחשבתי. כי לא בודון עשיתי. ונסתכלתי וטעיתי. ובשננתי עשיתי. ועתה אלהי תהילתי. תפל נא לפניך תפילתי. וקומה לעזרתי. אלהי תשועתי. והנחם על שגגתי. ושא נא עון חטאתי. ואל אראה בצרתי. כי מחיי טוב מותי. ואל תאבד מעשי ידיך. וחסדך אל תרף מעבדיך. ועבור על פשע כמידת רחמך וחסדיך. וסלה נא לעוני כגודל חסדיך. והאזינה תפילתי ותחנוניי. וקבל שחי ותחן מעניי. וצעקת ריגשתי ושפך חינוניי. ושמע שועתי למענך יי. ואנשאך בועד ישישים. ואעריצך בסוד קדושים:

ויושב תהילות. האזין בתפילות. והלבנה נעלמה במראיתה. עד הלילה האחרת לא נראתה. ובבקר הלך לקבל תנאיו. וההגמון קראו לעין כל המוניו. ואמר לו אתה יודע כמותי. שהמולד היה בקיצבתי. וכחשבון ספירתי. ואני לא כיזבתי. ויפה חישבתי. וכן היבנתי. ואמת מצאתי. אבל מי יוכל להענתך¹. ואתה מתחטא בקונך. כבן מתחטא בנענעים. לפני אביו בשיפועים. ונתן לו שלש מאות זהובים. והוא נתנם לעניים ולעלובים. ולביתו לא הביא אחד מהם. וקיבצו אחיו ואוהביו ונתעדו יחד. ונתנו שבח והודיה לאל המיוחד. המציל עבדו מצרה. והוציאם מאפילה לאורה. ובכל עת הוא להם² לעזרה. וסלה לעמו מן וסתרה:

אבאר המעשה שהינחתי. אשר מקצת למעלה כתבתי. מתופילו שכשל בעונו. ובחנק נגמר דינו. וכיצא לחניקה. כל העם יצאו לקול הצעקה. ושר העיר עליהם קפץ. וההמון מעליו נפץ. ואמר לו אם תצא מן האמונה. ותשוב באמונתנו להאמינה. אצילך ממותה משונה. והוא כפף לו ראשו. כי חס על נפשו. ומיד נשאו ולא רמונו להביאו³. ואחר חקרו את הדברים. ומצאוהו נכון באמונת העברים. והשיב לו אני עזרתך. ומיד הממתים לקחתך. ומן המות הצלתך. ואתה אלי כיזבתה. וממני לגעתה⁴. אני איסרך בייסורים. רעים ואכזרים. משונים ועכורים. התחיל להלקותו. ובחיבוט ואכזריות להכותו. ויקצץ ידיו אשר עליו. וכן עשה לרגליו. ובבית האסורים שמו ושמה⁴ עיגמו. ואחר יהודי עמו. אל אל נשא עינו. משתהו ומאכלו. בכל יום מביא אצלו. ואם לא היה לו. הוא מביא משלו. ועבדו בעצמה. עד מלאת לו שנה תמימה. ובערב יום הכיפורים. שעונות עם יי בו מתכפרים. הביא לו משתה ומאכל. והוא היהודי עמו אכל. והיה לו בת אחת קטנה. ואמר לו לך והבא עדים כי לך אתננה. ענה לו אתה אדוני מן החשובים. ואני אחד מן העלובים. אם משפחתך ישמעו. אותי כדג יקרעו. והוא ענה אין איש מושל בביתי. ואין לאדם רשות בביתי. ולא לבני משפחתי. כי

¹ So MS. ² MS. לכם. ³ So MS. ⁴ MS. ועימה.

אם לכד ברשותי. הלך והביא עדים שלשה. ובתו לפניהם קידשה. ואמר לו לך לשלום מאתי. שמהיום לא תמצא אותי. ואחר הצום הלך לדרשו. ובבית האסורים ביקשו. לא חי ולא מת אחו. כי האלהים ננו. והאלהים ימחול לי עוונותי. ויכפר לו על כל חטאותי. ותנוח נפשו באוצרותיו:

פעם אחת היה עובר ר' שפטיה. ברחוב הקיריה. ואותה השעה לילה היה. ושמע קול לילה. בבית אחד עמיתו. שהיה בעל בריתו. ושמע אשה מדברת. לחברתה מספרת. האחת שלמעלה אומרת. לרעותה של מטה האחרת. אחותי קח הילד וקבליהו. ואני ואת ביחד נאכליהו. והוא האזין לרבריה. והקשיב מילוליה. ופתאום הלך אליה. ולקח הילד מידיה. ואותם הנשים. לא היו בנות האנשים. כי אם היו שעירים. אשר בלילה עוברים. והילד הוליד לביתו. והראהו לאשתו. והכירו אותו. וגנוו בחדר מיטתו. ואביו ואמו כל הלילה. צרחו בבכיה. ויללה אנהו. ובועקה מרה צווחו. ובבקר הוליוכוהו. בבית הקברות וקברוהו. והיה בשובם מהקברות ועלו לביתם. ור' שפטיה הלך אליהם לראותם. כמנהג המנחמים. אשר אבילים נוחמים. ומתוך דבריהם. שאלם מביניהם. מה חלי היה לו. ואי זה פגע ביחלו. וענו לו אדונינו. עד הערב ישב בינינו. ואל השלחן אכל עמנו. והלכנו ושכבנו על מיטתינו. ובהקצנו משנתנו. מצאנוהו מת בתוכינו. וכל הלילה צעקנו. ובהי ונהי יללנו. ובספר קינה קוננו. ובבקר הלכנו וקברנו אותו בקברותיו. אצל אבותיו. אז ענה אליהם. לשמח נפשתיהם. כן אני אומר לכם. איני שומע לדבריהם. הוליוכני אתם. בקברו אשר אתו קברתם. כי בניכם בקבר אינו. ובחיים הוא עודינו. ואל ביתכם אביאנו. וחי ושלם בעזרת אלי לכם אתנו. והלכו אל הקבר וחפשו שמה. ולא מצאו כי אם מטאטא שמה. אשר הבית מטאטים עמה. ור' שפטיה אל ביתו שב עמהם. וכל המעשה אשר אירע סיפר להם. והילד להם השיב. ונתנו שבח לתפילות מקשיב. לאל היהודים מקשיב. והרוח משיב:

בת היתה לר' שפטיה. מאד היתה יפיה. נאה היא ונעימה. וכסאיה נקרא שמה. והיה מחבבה. באהבה ובחיבה. והיה אביה רוצה לזוונה. ואמה לא היתה רוצה בזיוונה. שכל מי שהיה שולח ללוקחה. אמה משללתו בשיחה. ואומרת בדבריה ובשיח אמריה. בתי אשה חשוכה. ואביה נברא רבה. אם כמותו לא ימצא. לא אוציאנה החוצה. ואם יהיה כאביה בתורה. במשנה ובמקרא. בהלכה ובסברה. ובסיפרי וסיפרא. בדרשה ובגמרא. בקלה וחמורה. בבניה ובחכמה. בדעת ובערמה. בעושר ובגדולה. באומץ וממשלה. בחוקים ובמצוה. ביראה וענוה. ושהיה בו כל מידה טובה:

והיה באחד ליל. ר' שפטיה עמד להלל. כמנהגו להתפלל. נבורות יי למלל. תושבחות ושירות לכלל. קדושות ושירות לפלל. תחינות לחנן. לפני אל להתחנן. בזמרה לרנן. באל שדי להתלונן. בשירות עריבות. לרוכב ערבות. להחזיק ולכון. לקראת כסאו נכון. ונבורתו במכון. ולבטח ולשעון. לאל דר במעון. להדר בהילולים. לתפארתו בזבולים. במצות וחוקים.

ליוסד ארקים. לשוכן שחקים. בדתי שעשועים. לבונן רקיעים. בתורת יומים. לאדר קלו על
המים. וכבודו על השמים:

ובתו מן המטה ירדה. ולגדו בחלוק אחד עמדה. לעשות לו מלאכה. ומים לנטילת
ידיו לשפכה. והביט וראה שהניצו רמונים. והגיעו לה העת והזמנים. להתעלם בדודים.
עמד והשלים תפילתו. ואחר שב לאשתו. בקללות לחרפה. ופניה לכספה. ודיבר אליה קשות.
ועדות אמריו להקשות. יש לי יונה תמה. והיא כולה תמימה. ועת דודים הגיעו לה. להיות
עמרת לבעלה. ואחי שאלה לחסדיה בנו להיות אצלה. ואני לקולך שמעתי. ומנוחה לה לא
מצאתי. והכתוב במקרא חסרתי¹. ובדברי חכמים עברתי. בבקר מכיתו בצאתו. אל הכנסת
להתפלל בדרתו. לך חננאל אחיו קרא. והוא אליו רץ במהרה. והביט רצוני וחפצי ואהבתי.
לחסדיה בנך לתת את בתי. כי טוב אותה לו לתתי. וז' חננאל מרוב ענוה. עד ברכיו לו
השתחוה. כשהשלימו התפילה. זימן כל הקהילה. ולביתו עמם עלה. וקירש בתו לך חסדיה.
בן ז' חננאל אחי ז' שפטיה. וז' אמתי אחי הכלה המוכללה. הוא פייט היוצר ארץ מניד מראשית
אחרית בשבילה. בנואי יופי ועיסור וכתר להכלולה. כשזיווגו שניהם ביחד החתן עם הכלה:

וז' שפטיה זקן בא בימים. וז' בירכו בכל מידות נעימים. תורה הנחילו שוכן מרומים.
בעושר גדלו בנכסים עצומים. בן חיסנו הנון ותמים. האב והבן נמצאו שלימים. וז' חננאל
עמם בנודל ובתמים² ביראת יי לעולם קיימים. אחים וחביבים בחיבוב מונעמים. בתורה
ובמצות עוסקים לעולמים. חוקי אל באהבה מקיימים. עוז ותפארה למלכם מרז[ם]מים. חוד והדר
לקונם מעצמים. ונזר וכתר ועטרה לכוראם מכתמים. ליוצרם נותנים עז ותעצומים. בועד
התפילה מעריבים ומשכימים. הגלות והחרבן בכו בעינומים. והשמד קוננו בתמחר ושימומים.
כל ימי היותם עלי אדמים. וזעקו וחינו למשיב חכמים. אשר בדעתו נבקעו תהומים. וכוון ויוסד
נהרות וימים. לסכל דעת האויב ומלכותו להשמים. תבונה ביקשו למלא רחמים. גזירת השמד
להאביל ולהעמים. בצעקתם שצעקו לרם על כל רמים. הגזירה לא עברה מעבר הימים. והציל
עבדיו בתורות[י] תמימים. מטינוף ומסריות³ וממים הזוהמים. מהכרעת חרשים ואלמים. מהסגרת
עיורים וסומים. מהשתחוות פסילים וצלמים. והרעים על אויביהם בקול רעמים. שונאיהם
ורודפיהם להזעים⁴ בזעמים. ומילט ידידיו מיד הקמים. וחשך נפשם מנחלי רתמים. להיות בתורה
עוסקים והומים. להרחים ריח סמים ובשמים. הגנחים והתומים באצרות ואסמים. אשר בעדן
ישינים וקדמונים. ונסתם בסיתומים. והשלים יחירתו בשילומים. לדין אלטנות ואבי יתומים.
רבי שפטיה הרב בחכמים. טעם כוס הראשונים. שגם אבי פתנים. לראשונים ואחרונים:
וביום ראש השנה הוא רבי שפטיה הנון בהגובה⁵ לתקוע השופר הוא בעצמו. בעבור כבוד
יי בעמו. ואותו היום מטוי. מן החולי מטוי. ולחשו לו כל הקהל בביטוי. אדונינו אור עטוי.

¹ MS. חסכתי. ² MS. ובחומים. ³ MS. ומייסירות. ⁴ MS. להנעים. ⁵ So MS.

זיו הודינו מאור עינינו. השופר תקע אלינו כל הימים שישמרך אלינו. אין אחר תוקע שופר בתוכינו. והטריחוהו עליו לתקע. ועמד והשופר תקע. והוא היה בלא כח וגבורה. ותקיעת השופר לא בא כשורה. וענה להם הצדיק. ודינו עליו הצדיק. לכם בניי יהיה טוב סימן. כי עלי בעוני נתחלף הזמן. וצא מכנסת עדתו. והלך אל ביתו. ושכב על מיטתו. וכל הקהל אחרי. נכנס במיטת חדריו. והוא פניו החזיר אליהם. וכן אמר להם. אני הולך למנוחתי לקץ הימים. לגורלי לאבות הקדומים. ואודיעכם בנים חביבים. בני שלשת אהובים. שמת בסילי הצורר והחבור. והנהו לפני עובר. בשלשלאות של אש אסור. ביד מלאכי חבלה מסור. ושלח אלי יי צבאות שמו. לילך לקראת בסילי ולעמוד בדין עמו. מכל הרעה שעשה לעמו. להכרית שמו ושם זרעו. ושורשו וצאצאיו ונטעו. וכתבו היום והשעה. ובימים ההם באה השמטעה. כי מת בסילי שעשה הרעה. לפי דברי הצדיק כן הכתב הנעיה. שכן מלכי קוסטנטינא עושים כמנהגם. כשימות המלך משלחים בבארי בכתב פתנם. וכותבים היום והעת. אשר המלך מת מבעת. ברוך עושה נפלאות לבדו. אשר מזה איכדו. ומהבא כיחדו. ברוך שמו וברוך שם כבודו: ואני נאסף אל עמי. ואלך אל מקומי. ואתם בניי בחוניי. כל קהל * המוניי. יהי עמכם¹ יי. וממית ומחיה. הוא אהיה אשר אהיה. בהחיותו צדיקי בנימן וגור אריה:

ויהי אחרי מות ר' שפטיה. אשר עבד אלהים בלא רמיה. ועסק ברוי מרום ובסודו. כל ימי חייו לעובדו. וכל ימי עורו. אהב את יי ועבדו. בכל נפשו ובכל מאדו. ובכל לבבו ייחדו: אחרי קם ר' אמיתי בנו הנעים. בדרכי אביו דבק והנעים. ולא נטה מחוקי יוצרו. ואלהי אביו היה בעורו. וחיוק ישיבתו. עם חכמי חברתו. להנות בדת אל ותורתו. שכן צוה אביו בצוואתו. יום אחד לפני מיתתו. להקים החבורה. ולנהגה כשורה. שלא יהו נפרדים. החברים והתלמידים. והסיעה קבץ. והמדרש ריבץ. עם הרבנים. והחכמים והמבינים. ואץ² התורה לערוכה. ורחבה וארוכה. והיו מידותיו כמידות אבותיו. ובמצות יי ואימתו. ועל החרבן נפשו ענומה. והשמד בכה בנהימה. כל ימי היותו על האדמה. אשר בו היתה הנשמה:

והיה יום אחד יצא. לכרמו ולנחלתו החוצה. ואותו היום מת אחד אכסניי. חכם ומבין ביראת יי. וישלחו אליו זקני העדה. אל מת המצווה עימם להיוועדה. ללכת לקבורו לבכות ולספדה. ולעשות לו כבוד כצווי התעודה. והוא שלח אליהם אתם מהעיר צאן. ואני אייחל אתכם עד אשר תבואו. ואבוא עמכם עד הקברות. ואקונן עליו קינות סדורות. וכל העדה יצאו לקבורתו. ור' אמיתי הכין ספר לקוננו. וכל הקהל בכו אותו ויקוננו. ור' אמיתי ספרו בקינה שעשה בעבוריהו. וזו היא ראשית הקינה. שהתחיל לקוננה. אי אכסניא אי גלות. מי לא יכירך יעשה ממך הוללות. ומי יכירך יקונן ביללות. ושם היה עומד אחיו ר'

¹ On the margin.

² Marg. ואין מלך.

משה שהתינוקות מלמד ולחש באוני שמה עומדים. מי יכירך וידעך הסולים בייסורים. וז' אמיתי שמע והדבר אצלו היתה שמורה. ולאותו המלמד העברה נצח לו שמרה. והי לימים רבים וזמן הרבה. ואשת איש נחשדה מאחד ריבה. ונתערו העדה לעשות דרישה. מן האשה בחקירה לדרשה. ולא נמצאו לאשה עדים. כי אם ז' משה המלמד תלמידים. הוא העד לבדו. ואין איש אחר נגדו. וז' אמיתי ענה לו בסברה. יש לך עד שני בציוותה התורה. ולא נמצא עד אחר עמו. והוא צוה לחזן והחרימו. כתורה עשה לעומו. והשיב לו מחשבת זמנו. ומאורי¹ הדיתו. ובגלות שילחו. ובא עד מדינת קפואה. ומשם נסע והלך לפביאה:

וז' אמיתי נאסף אל עמו. והניח בן תעבדיאל שמו. ולעבדיאל בן ושמו ברוך. ולא היה בתורה כאבותיו ערוך. ובימי ברוך בביתו ספר המרכבה היה. שבו שימש כל ימי חייו ז' שפמיה. והיה יום אחד בערב שבת. שבו אל מכל מלאכתו שבת. והיום חשכה והאורה חשכה. ולא היה שהגר סדליק. לפני ספר המרכבה להדליק. ואשה אחת עמדה. והיא האורה היתה נירה. מספר החיים תהא אבודה. ומהעולם הבא תהא כחודה. הדליקה הגר לפני התורה. ואף ז' במשפחה חרה. וימותו במגפה רבים. ונשארו מעט מהרבים. ושם היה יהודי אחד מבין. המעשה הכיר והבין. ולקח הספר ובכלי אבר שמו. ואל המצולח לשקעו. והים נס לאחורה. כשיעור מיל אחד היתה החורה. והיהודי השליך הכלי לימה. והים שבת אל מקומה. ומיד בטלה הנוירה. והמגפה נעצרה. וזכר ברוך נשבת. וטרו נדעך ונכתב. שלא הניח עוסק במשיבת. ולא היה לו בן כי אם אחת בת:

ולך חסדיה ביד חננאל היה בן ושמו פלטיאל. וז' פלטיאל הוליד בן ושמו ז' חננאל. ובת אחת ושמה כסיאה. את ז' היא מאד יריאה. ותלד בן ושמו ז' פלטיאל בכוכבים יודע להבין:

ויהי בימים ההם. והישמעאלים יצאו בחייליהם. ואלמעז² קיים עליהם. ועברו אימליאה. והרסו כל הארץ קלבריא. ובא עד אוירי אשר בקצה פולייה. ויצורו עליה. והשמידו כל חייליה. ותבוא העיר במצור. ולא היה כח באנשי המדינה לעצור. והעיר וזבקה. והחרב עד הנפש ננעה. והרגו רובם והנשארים הוליכו בשיבייה. והקיים שאל סממשחת ז' שפמיה. ושלח אליהם והביאם לפניו. וז' נתנם לרחמים בעיניו. והאלהים הטא חסדו על ז' פלטיאל עברו. ונתנו כחץ³ מעין נגידו. והוליכו באהליו. ועימו ניהלו. לעמוד לפניו לשרת לו:

ובלילה אחת הקיים וז' פלטיאל יצאו. להביט בכוכבים והביטו וראו. והנה כוכב הקיים. ושלשה כוכבים בלעה. ולא ביחד בלעה אותם. כי אם זה אחר זה שלשתם. ושאלו אלמעז מה היבנתה בבינה. והוא השיב אתה תאמר ראשונה. ענה הקיים הכוכבים הם שלש סדיונות מרננו ואודרננו ובארי שאני עתיד לקנות. ענה ז' פלטיאל לא כן אדוני. כי דבר

¹ ומאורי. MS.² ואל מעז. MS.³ So MS.

גדול ראיתי אני. הכובב אחד תמלך באיסקילאה. והשנית תמלך באפריקאה. והשלישית תמלך בבולוניאה. מיד חיבקו. ועל ראשו נשקו. והסיר טבעתו ולו נתנו. ושבעה נשבע למענו. ואמר אם כן כדברך. ויבאנו מאמריך. אתה תהיה על ביתי. ומושל בכל מלכותי. ובכל ממשלתי:

ועד לא מלאת ימים שבעה. ואלמעז הניעה השצועה. ושלחו לו השרים. אשר באיסקילאה דרים. דע שמת האמירה. ואתה תבוא בנחץ ובמהרה. וקבל הממשלת והשררה¹. בכן קיבץ חיילותיו. ונכנס בספינותיו. עם כל ראשי גייסותיו. ועבר אליהם. ומלך עליהם. אז האמין. ובדברי ר' פלטיאל היה מאמין. ולא נטה מעצתו לא לשמאל ולא לימין. והשליטו בביתו. ועל מלכותו. ובכל ממשלתו. והוא היה משרתו. ועושה שירותו:

ואחרי כן עלה באפריקאה. ואחיו הניח מושל סקילאה. ור' פלטיאל עמו עלה. ושם נבר ונתעלה. ושמו עולה למעלה. והוא היה משנה למלך. ושמעו בכל המדינות הולך: בימיו שלח מלך אדום. פני מלך אפריקאה במנחה לקדום. והשליח בא בטכסיסין. כמו שהיונים עושים. ושאל מי פקיד בית המלכות. ומי מנהג הנסיכות. ענה לו אחד ערבי. יהודי הוא המוציא והמביא. והוא מושל בכל ארצו. ואין המלך יוצא מחפצו. והמלך אין איש יכול לראותו. ולא ליכנס לביתו. וללכת לקראתו. כי אם ברצון היהודי וברשותו. והיווני בנאותו. בעזותו וביהירותו. בשטותו ובחוסר דעתו. השיב וענה. טרם אלך מזו המדינה. ואעלה לקוסטנטינא. אל אדוני אשר שלחני הנה. ועם היהודי לא אתחבר. עמו אל המלך לדבר. ולפני ר' פלטיאל הדברים הגיעו. וכל המעשה לו הודיעו. וגזר וצוה בחצר המלך. ארוחת ומשאת אליו בלי לילך. ובמקום נטע אהלו. אדם פניו בלי להקבילו. ושהה כעשר ימים². בקצף בחרון ובוזעים. ואחר שב בניאומים. לבקש מחילה לרחמים. לבל יזכור שטותו והבלו. והפשע והעון למחול לו. מאשר העווה לו בסכלו. ואשר שגג במילולו. ואז שלח אליו לבוא. ומנעו באותו היום לפניו מבוא. ויהי ביום השלישי לפניו הביאו. וכיבדו והדרו. וגדלו ונשארו. במתנות עצומים. במוסקו ואהלות ורוב בשמים. באבני יקרה ושהם לסמים³. ובתכשיטי מלכות החמודים והנעימים. וכבוד גדול עשה לו. מפתח שער היכלו. ועד מקום סעודת מאכלו. בבגדי שיריין ומלחין. תיקן כל הפלטים. ובתולעת שני ובבגדי משי ותכשיטין. יסוד קרקע החצר וקירות הבית מקושטים. ועל השיראין כף רגלו דרכה. ועליהם צעד נתיבתו בהליכה. ומצא היווני ר' פלטיאל במסיבה יושב. ולעצמו מצא קתדרא זהב לישב. וישב ונכנס עמו בדברים. ושאלו מתורת העברים. ומיחוסו וממשפחתו ומארץ מולדתו. והשיבו תשובות תכונות. צרופות ובחונות. וצוה להביא מים לנטילת ידים ופה. בקיתון וספל שלשהם וישפה. ובסתר צוה לשברו. לאחר נטילת ידו. והעבד עשה כציווי אדונו.

¹ MS. והסרה.

² MS. ימים; marg. נל.

³ So MS.

הביא הספל וקיתונו. ונתן המים על ידי רבנו. ואחר המים על ידיו בנותו. נפל לפני רגליו. ושיבר הכלים לפניו. והיוונו קם בבהלה. ואחותו חלחלה. ומראה פניו נשתנה. ועז פניו שונה. ור' פלטיאל פניו למולו שחק. ולפני כל העומדים שם צחק. ואמר ליוונו למה נבהלת. ובהל ממקומך עמדת. ענה לו השליח היווני. כי הפסד גדול ראיתי אני. ואין ערך ותמורה. אל הקיתון והספל שנשברה. או שאלו ממלך אדומים. בכלי זהב משתמשים או ביהולמים.¹ וענה השליח המקדוני. בכלי זהב משתמשים בבית אדוני. השיב לו אדונך איש חסרונים. שכלי יקר ופנינים. יקרים מבלי זהב בדמים. שהכלים של אבן יקרה. אין להם תקנה בשבירה. וכלי זהב אם להם שברן. מתקנים אותם בלי חסרון. וכמות הכלים שראיתה שנשברו בביתי עתה. בבית אדוני המלך נשברים. ואחרי כל זאת בכבוד שלחו. אל מלך אדום אשר שלחו:

ו' חננאל בן פלטיאל שאל רשות ממלך אפריקאה. לעבור הים ולרדת באיטליאה. שבשעת שהיה באוירי הגלות והשיבייה. הנשארים נמלטו. בבארי ובאודרנטו. הוליכו עמהם מטטלטלי בתיהם. וממון אחרים שאינו שלהם. הצילו עם סמוניהם. ועלה ר' חננאל לקוסטנטינא. ובנפש אנונה. ומרה וענונה. מאת המלך ביקש תחינה. למצוא פניו חנינה. לעשות לו חותם מלכותו. ללכת בכל מדינות ממשלתו. ובכל מקום שימצא מטטלטלי ביתו. להיות ברשותו ובחזקתו. וקיבל החותם ויירד לבארי המדינה. ומצא שם מדבר שלו אחת מקרא ישנה. ותכשיטי בגדי נשים. ומעילים תפורים שהם מלבושים. והיו רבי חכמי בארי מוענים לו בטענה. המציל מן הנשים מן הנחר ומדליקה שלו הם בנתינה. שכן הורה ר' בהוראת המשנה. והוא השיב להם כן הוא באמונה. אבל הורו רבותינו דינא דמלכותא דינא. והנה הכתב עם החותם. אשר המלך לי חתם. וביצעו עמו. ונתנו לו המעילים והמקרא. והניח להם הנשאר בפרשה. ועד ביניבנטו ירד. וכל הקהל לקראתו חרד. וישב שם שנה חמישה. ואחרי כן קבע ישיבתו עמה. ולקח משם אשה אסתר שמה בת ר' שבתי. ממשפחת ר' אמיתי. ומטה כלפי חסר כמידת טובתו. נכמרו רחמיו וחמלתו. וזכר חסדו ואמונתו. לבית ר' שפטיה ור' חננאל אנשי סגולתו. אשר בעבודתו כל ימי חייהם לא משו תורתו. שכן היא אמונתו. להטיב למצפי ישעתו. ולמייחלי עזרתו. והנחילו בנים הגונים בזקנותו. ר' שמואל בכורו כוחו וראשיתו. ור' שבתי ופפוליאון וחסדיה. חסדיה עלה עם ר' חננאל באפריקאה. אצל ר' פלטיאל בן אחותו כסיהא. ור' שמואל בא בקפואה העירה. ושם נשא אשה ושמה אלבאבירה. אחרי כן עלו ר' שבתי ופפוליאון עם המנחה. אשר לר' פלטיאל מאת שר אמלפי שלוחה. והם כמנהג הנערים. נכנסו עם קבירינט הספינה בדברים. ויאמרו נעשה שם ונלך בבהלה. ונחיה אל מחוז אפריקאה בוו הלילה. וכתבו והזכירו שם שוכן מרומה. והשליכו הכתב בתוך מי הימה. ואמרו למלחים הזהירו בנו בעצמה. לבל היות לנו תנומה. וגרם החט[א]

¹ So MS.

והעץ ואשמה. ונפלה עליהם שנת תרדמה. והרוח סיערם על פני המימה. ונהפכה הספינה וירדו האנשים בעימקי תהומה. וכוח השם הולך הספינה באיספמא ובנרבוא. וגם בים קוסמנטינא. והחזירה לאחר עד ים אנקונא. ואחר שיברה באטלפי המדינה:

וימת מלך מצרים ושלחו זקני מצרים ספרים. מרשות הסגנים והחורים. והעם היושבים במדינות ובכפרים. ביד צירים נאמנים. שליחים חכמים ונבונים. אלמעז מלך התימנים. שמענו נבורותיך. וחזק מלחמותיך. אשר נלחמת בחכמתך. וגברת בערמתך. על המלכים קדמונים. שהיו ראשונים. במלכות סוינים¹. עתה עלה אלינו. ותהיה מלך עלינו. בעצת שרינו. וכל גרולי ארצינו. ואנחנו עבריך ואתה מלכינו:

אז נכנס במחשבה. ור' פלטיאל לפניו הובא. ובעצה נכנסו. לדעת מה יעשו. כי הדרך היתה רחוקה. ומדבר וארץ צרה וצוקה. ואין בכל הדרך מים ומוזנות. ולא אהלים ובית מלונות. ועבר ר' פלטיאל לפניו ועשה מחנות. ותיקן שווקים ובית לינות. והושיב בהם תנרים. והושיב בהם לחם ומים ורנים ובשר וירקי ננות. וכל דבר הנצרך לחיילים הבאים מהמדינות. ועלה המלך והשרים והגדולים. וקבעו המחנות והאהלים. רחוק ממצרים שלשה מילים. וכל שועי מצרים יצאו בריצה. והפרתמים והפחות בעליצה. והשליטים והנדיבים וכל דלת העם בדיצה. ויבוא לפניו וישתחו לו אפיים ארצה. ובחוקי דתם השביעים. ולקח בני התערובת מקציני העם. ונכנס ר' פלטיאל במצרים עם מקצת החיילות. וערך החומות והמגדלות. ושמרו המדינה ובית המלכות והיכלות. והפקיר שומרים לשמור ימים ולילות. רום פאתי וכל גבולות. ואחרי כן נכנס המלך עם כל חילו. ונקבצו השרים וכל העם באו אצלו. וכולם שנית נשבעו לו. ועלה אל החצר וישב בהיכלו. על כסא מלכותו ותפארתו ונודלו. ושמרו בידו השרבים וכתר מלכות בראשו. ומלך במלכות הנגב ככל אות נפשו:

והיה ביום הכיפורים² נקרא. ר' פלטיאל לקרוא בתורה. ויקומו ויעמדו מלפניו כל החבורה. והחכמים והמבינים היושבים בשורה. הבחורים והזקנים. והנערים והקטנים והטפים והילדים. כל הקהל היו עומדים. אז צעק אליהם. ואמר לכולהם. ישבו הסבים. ויעמדו הרובים³. ואם איין אשוב ואשב. כי אין בעיני מתחשב. לאחר שהשלים קרייתו. נדב לאלהי תהלתו. חמשת אלפים דינרים. טוב שלימים וגמורים. אלף לראש הישיבה ולחכמים. ואלף לאבילי בית העולמים. ואלף לבבל לישיבת הגאונים. ואלף אל הקהילות לעניים ולאביונים. ואלף לכבוד התורה לקנות שמנים. ובבקר השכים והקדים. כי לעולם במצוה הורץ מקדים. לבל יתקפו יצרו. מדרך טובה להחזירו. והביא רוכבי סוסים ופרדים. ונתן להם גדרים. ושילחם עם השיירות. ההולכים המדברות. והוליכו ההובים בידיהם. כצווי ר' פלטיאל אדוניהם. וחילקום כמצות ר' פלטיאל. לישיבות ולכנסיות ולאבילי ציון ולעניי קהילות ישראל:

¹ So MS. ² This word is on the margin. ³ Marg. פ' כמו רביא כל' הקטנים.

ופרשת גדולותיו. אשר גדלו המלך באוצרותיו. והשליטו במלכות מצרים. וממלכת ארמים עד ארם נהריים. ובכל ארץ ישראל עד ירושלם. וממשלתו ותוקפו ועושרו. אשר נשאו המלך והידרו. הלא הם רשומים על ספר דברי הימים למלכות נף וענמים:

ואלמעו¹ חלה את חליו אשר מת בו. והמליך את בנו ושם אותו ביד י' פלטיאל חביבו. להיות לו לעיצה לעזרה ולשמירה. ולנהג המלכות באומץ ובנבונה. וימת המלך וישכב עם אבותיו. וימלך בנו תחתיו. ויהיו כל ימיו בשקט ובבטחה. בשלום והנחה: ויהי בשבתו על כסא מלכותו והיו השלטונים. אשר על מלכות מצרים ממונים. למלך היו מאוינים. על י' פלטיאל דברו רינונים. ובחרב לשונם שוננים. ובכל יום עליו בסתר מלשינים. והמלך חמתו במ בער. ותמיד במ גוער. ול' פלטיאל הנגיד. כל דבריהם היה מגיד. ונתייעצו ביניהם מה לעשות להם. יצא י' פלטיאל הוא ואשתו. עם כל אנשי ביתו. ואותביו ועבדיו וכל משפחתו. לשדרו ולנחלתו. לפרדסו ולגינתו. אשר נתן לו המלך במתנתו:

והמלך שאל בחמדות. אנה הלך איש חמדות. י' פלטיאל מבין סודות. ועט לו העבדים. אשר בחצר עומדים. יצא נפשו לשמחה. עם אוהביו ובני ביתו לשמחה. אל גינת הביתן. אשר המלך לו נתן. וישלח המלך לקרוא לשלמוניו. ויקרא לשריו ולסנניו. ויאמר להם המלך. אני ואחם נלך. ונקביל פני פילוסופוס חזקן המשרת לפניי. הוא י' פלטיאל הנחמד והיקר הנכבד בעיניי. וירכב במרכבתו. וכל קציניו ורוזניו הולך איתו. והמלך עשה בחכמה. וכל המעשה היתה בערמה. כי יציאת י' פלטיאל היתה במרמה. מפי המלך היתה שומה. לנגל הדבר להראות לו חיבה עצומה. בפני כל המוניי ושרי אומה². להלבין שוטניו. ופניהם להעמותם³ בושת וקלן וחרפה. והמלך הולך וקרב. באהל י' פלטיאל מתקרב. וגור שלא ילך אדם להגיד לו. עד שהגיע המלך באהליו. וירד המלך מן המרכבה. וי' פלטיאל לפניו בא. וחיבקו מרוב חישקו. והיה מגפפו ומנשקו. ואחזו בידיו. והלכו שניהם יחדיו. וישבו הם לברם. וכולם עמדו במעמדם. ויבואו המשחקים והמתופפים. ויקחו בידם הכינורים והתופים. וישחקו לפניהם בעוגב ומינים ושירים. בתוף ומצלתיים בנבל עשור מזמרים. מהבוקר ועד פנות היום לאחר צהריים. עד עת הערב כנטות הצל לאחוריים. וירכב המלך וישב וילך למצרים. ונתכרכמו פני השוטנים. ונכלמו האויבים והמשטינים. ובאותו היום פיהם נאלם⁴. ולא לדבר עליו רעה לעולם. ברוך שומר חסדיו. הפודה ומציל נפש עבדיו. ברוך הוא וברוך שמו. ברוך כבוד יי' ממקומו:

והיה בליל אחד יצא י' פלטיאל [עם המלך] החוצה. ויחזו והנה שלשה כוכבים אדירים נאספו. ובשעה אחת נהם⁵ אספו. ויאמר י' פלטיאל הכוכבים החשיכים. הם שלשה מלכים.

נהם. MS. ⁵ נלאם. MS. ⁴ להטעותם. MS. ³ עומה. MS. ² ואת מעו. MS. ¹

אשר בשנה זו מתים, ובקרבם הם נצמחים. המלך האחד חמי¹ היוני, והשיני מלך בגדר הצפוני. וימהר המלך להשיבו באוני. השלישי אתה מלך תימני, ויען למלך אל אדוני. כי אני יהודי. והמלך השלישי הספרדי. והשיב לו המלך באומר. אתה השלישי באמת כמו שאני אומר: ובאותה השנה מת ד' פלמיאל המננ² לקהילות עם אל. הדרים במצרים ובארץ ישראל. בפלירמו ובאפריקא ובכל ממשלת ישמעאל. כי הוא רודה במלכות העברים, ובמלכות ארמים והמצרים. ומלכות ישמעאלים וארץ ישראלים. בצרור החיים נפשו תהא צרורה. בעדן שמורה. בן אלהים אצורה. אצל האבות סדורה:

ויקם ד' שמואל בנו תחתיו. איש גדול ונכבד בדורותיו. מטלא היה מקום אבותיו. והעלה אביו ואמו בירושלם בארונות. ועצמות ד' חננאל דוד אביו שבארון נתונות. ועצמות אשר בבלסמון מתוקנות. והקדיש עליונים. ולהיות לו צדקה מאת רוכב עננים. מזהב עשרים אלף דרכמונים. לדלים ועננים. לחכמים והדרשנים. אשר התורה משננים. ולמלמדי תינוקות וחונים. ושמן למקדש בכותל מערבי למזבח שבפנים. ולבתי כנסיות לקהלות הרחוקים והשכינים. ולאבילי ההיכל המשכנים³. הם הענומים על ציון ואבילים. ואל הישיבה לתלמידים ולתנאים. ולחכמי בבל לשיבת הנשיאים. זכרו יהא לברכה ו[י]חידתו תהא תמוכה. בסעד חיים ערוכה. באוצרות אלהים סמוכה:

אתן צדק לאלי. שבח וגדולה למחוללי. ארומם בשיר מילולי. אלהים יי חילי. בתוך ועד קהילות לשמו. אביע תהילות. באימה ומורא לחלות. פני עושה גדולות. גדולת כבודו לרוממה. גבורת חוקפו לקוממה. בחיך וגרון אנעימה. דרוש מעשיו המפוארים. נצח מלכותו ארים. דרוך נתיבותיו במישרים. לעדי עד לדורי דורים. הלל ועוז ורננה. אפציה בניל ורינה. הדרת אלי מעונה. אוכיר בכל עת ועונה. ואומץ מופתים וניסים. הראה בכל אפסים. ונאי⁴ כשרון מעשים. יישר לבניו עמוסים. זכר רחמיו וחסדיו. לזרע שני ידידיו. זכות וצדקות חסידיו. המציא לבית עבדיו. חשכם⁵ מזעם ועברה. והצילם מצרה וצוקה. חיבבם חיבה יתירה. מילטם⁶ מרוע גזירה. טיכסם יקרה מפנינים. המתוקה מדבש בנרונים. מהור עיניו בנאמנים. סיפקם וכלכלם במוזונים. יושבי באויירי באיולים. בשבעה עשר יובלים. ירד מלך ישמעאלים. והרחיקם מעל גבולים. כעס ובחרון נחעבר. וקלבריאה הרס ושיבר. כיבש מן המעבר. ובארץ לוננוכרדיאה נבר. לחץ הארץ בחזקה. והביאה ברוחק ובצוקה. לארצו הגלם. בבוקה נפשם וחיותם לשבקה⁷. מרום שוכן שחקים. המביט ומרעיד עמקים. מצווה ונחר ומקים. כל אדני ארץ ארקים. נתן בעיניו⁸ לרחמים. בני עבדיו התמימים. נזכר להם ממרוסים. זכות אבות הקדמונים. סקר מלך בבניה. וראה ביניהם בתבונה. סבר בכוכבים להבינה. יודע בחכמות להתבוננה. עילו על חכמיו. ומסר בידו אסמיו. עצמו היהודים בימיו.

¹ Marg. רומי.

² So MS.; or המננ from המננ?

³ So MS.

⁴ So MS. ⁵ MS. חסכם.

⁶ MS. מילנים. ⁷ Or לשנקה.

כמלאת הירדן במימיו פקיד ונגיד ממונה בבית המלך משנה. פועלים מנכסיו מחנה. המינים והכופרים מענה. צלח והאדיר בגדולתו ורחבה וארכה מתנתו. צמח נדבתו וברכתו. לאוחבי יי ותורתו. קידש וחילק מטונות. לעניי ירושלם והמדינות. קדם לשיבות התכונות. ולחכמים וליודעי בינות. רד מחלציו נקי. ממולא בתורה ובקי. רומם בוגד וצדיקי. עוזר וממלט אינקי¹. שוקד על הטובה לעבוד יי באהבה. שמר מצוותיו בחיבה. בנפש חפצה ועריבה. חם וגודב נרבות. לגאווותו ועוזו בערבות. חמוי² תלמידיו הישיבות. ולחזק נדכאי לבבות. אהבה שלימה וגמורה. חיבה יתירה ועצומה. יידעה אל נורא מדע והשכל וסברה. עצה ודעת וגבורה. צמדם עוטה אורה. בינה וחכמה ותורה. ריבוץ עושר ותפארה. בירכם דר נהורה. יראה וענוה טהורה. פיקודים ודרך ישרה. ליבכם עולם ברא. טוב מכסף סחרה. יותר מפנינים יקרה. אפרם עונה בצרה. לפליטת קדושים הנשארה. חזק וממשלת ושררה. אימץ ברוחו שמים שפרה. לצאצאיו וניהגם כשורה. ועליהם היה מן וסתרה. חומה נשגבה ועיר בצורה. מגדל עוז לבניהם ומחסה ועזרה. טרף נתן להם. הירבה והרחיב גבוליהם. בירך מעשה ידיהם. בירכתו שלח באוצרותיהם. ושלום וכטח בבתיהם. ושקט ושלוח באהליהם. וריוח והצלח בקיניניהם:

כשהגיעו בקפואה נינ[י]הם. נתנם יי אלהיהם לרחמים לפני שלמוניהם. והעלו שלמוני המדינה ו שמואל בארמוניהם. והפקידו אותם² על בית ניניהם. להיות מושל במדינה שלהם. על מחוז הנהר ומכס שווקיהם. על המטבע בנימוסי העיר ודימוסיהם. ואלהי אבותינו עזרו. והוא היה בעזרו. ועלה אצל ו פלטיאל פעמים. ונתן לו הפצים טובים. ובכל פעם ופעם ימים. ויי מסביב הניחו. ובתורת שעשועים שימחו. ובנכסים הצליחו. עשות ספרים הרבה עסק בכל כוחו. ובינינים בנה לדירת שבתו. ובן הגון נתן לו האל. ושם שמו ו פלטיאל. הולך בדרכי אל. ודובק בתורת ישראל. מדרכי אביו לא סר. והחזיק ביראת יי בחכמה ובמוסר. וכל טוב יי מביתו לא חסר. ומינהו בביתו המושל והשר³. וכל שירות המדינה בידו מסר. ועל פקיד ישוע³ וסבר. ושפטים ושטרים ונגשים כל דבר. ועל כולם הוא היה גובר. ומוציא ומביא ומנהיג ודבר. ודבק בחוקי יי ובתורתו. ואהב מצוותיו ומשפטי דתו. בכל לבו לעבדו. ובכל נפשו לייחדו. ותיקן כנסת זקינו לבית תפילה. לכבוד שוכן מעלה. והיה לו חסרון בנים. כי הבנים שהיו לו נולדים. בשתים ושלש שנים היו מתים כשהן קטנים. והיה דווה בדאבונים ומתענן בעיגונים. וחנין בחינונים פני שוכן מעונים. ויתפלל אל יי ויעתר לו. וישמע תפילתו ושוועת קולו. והאזין תחינתו. משמי זבולו. וברחמיו וחסדיו בן יחיד הנחילו. וז אחימעץ קרא שמו. בבית הספר שמו. לקרוא בתורה. ולהטות במקרא ביראתו הטהורה. במצוותו ברה. בעירות נאמנה. פיקודיו לכוונה:

ואני אחימעץ ביר פלטיאל ביר שמואל ביר חננאל ביר אמייתי עבד אל. בחדש אחד

¹ So MS.² MS. והסר.³ So MS.

ברבים שנים לטפיחת שמים. ביקשתי תחינה מאת מדר בשעלו מים. לחכימי בסוד רזי שעשוע יומיים. לאמעני בתורתו התמימה. אלפיים שנה היתה קדומה. להדריכני בדרך ישרה. לחוקני ולהיות לי לעזרה. להאזין תביעת בקשותיי. לסעדני למצוא ייחוס אבותיי. ועיני אליו נשאתי. ובשם קדשו בטחתי. וברחמיו ביקשתי¹. וחסדיו שאלתי ויתן לי את שאלתי. אשר מאתו חמדתי. וחישבתי ובינותי. ואת שאהבה נפשי אחזתי. וייחוס מצאתי. ובאלי התחזקתי. וסדר ערכתי. וחרז תיקנתי. ומראש התחלתי. מגלות ירושלם וחרבן בית תפארתי. וגלות אירי קריית חנייתי. ועד ביאת אבותיי בקפואה היגעת. ובדורי חנתי. ובדור בני נחתי. בספר כתבתי. וקבצתי ואגדתי². לדורות הבאים אחריי איספתי. מפורש גילתי והינחתי. ולאלי שיבחת. וגאווה ועוז הידרתי. ולפני כבודו פאר ושבת רוממתי. שעזרני לגמור ספר קיצבתי. ובחדש סיון אותו סיימתי. במזל תאומים שבו ניתנה תורתי. בעת חס קץ בכפל בבקשתי. מראשו ועד סופו כולו נמרת. יתברך יקר כבוד שכינתו. והדרת כס תפארתו. ויתעלה שמו ושם כבוד מלכותו:

אחשבה לדעת מספר ימיהם. מדור לדור מירת שנותיהם. מימי ר' שפטיה ור' חננאל. ועד ימי רבי אחימעץ ביר' פלטיאל. השמד שעשה בסילי המנונה. היה בשנת ארבעת אלפים ורש מאות ועשרים ושמונה. ור' שפטיה ור' חננאל באותו הזמן חיו. ואחרי מות ר' חננאל בנו רבי חסדיה. ור' חסדיה הוליד ר' פלטיאל. ור' פלטיאל הוליד רבי חננאל. ובשנת ארבעת אלפים ושבוע מאות עלה ר' שמואל בנו בעזרת אדון הפלאות. ובששים ושמונה השלים יחידתו לאלהי צבאות. ובשבוע מאות וארבעים ושמונה נולד ר' פלטיאל בנו. ושמנה מאות ושלש מסר נפשו לקונו. ובשבוע מאות ושבועים ושבוע נולד ר' אחימעץ חמורו. וישב הכרובים יהיה בעזרתו ובסעדו. ויארץ שנותיו למען כסא כבודו. ובשבוע מאות ועשרים³ ושמונה נולד בנו ר' פלטיאל. ובשמונה מאות וארבע נתן לו יי' בן שיני ושמו ר' שמואל. יחיים האל אלהי ישראל. ובימיהם יבנה ההר אל. ובית המקדש הקראוי אריאל. ויצמח נוֹאל הוא מנחם בן עמיאל. ונחמיה בן חושיאל. נפוצי בית יעקב להיקבץ ולהיגאל. בקרוב בימינו ובימי כל בית ישראל. אמן:

בשנת ארבעת אלפים ושמונה מאות וארבע עשרה לבריאת עולם אשר ברא הבורא. אספתי זה ספר ייחוס. בעזרת יי' מנוסי. ולא מחכמה שבי. והסכל שסביבי. ומתבונה שבחובי. כי אם ממה שחינני אל אלהים אדוני:

ברוך נותן ליעף כח. ולאין אונים פקחוק:

נשלם ביד מנחם ביר' בנימן.

יעזרם בורא שמאל וימין:

דעת

אתר לימודי יהדות ורוח

www.daat.ac.il

¹ MIS. ביקשתי.

² Twice in MS.

³ So MS.; ותי"עים?